// PIŠU NAM

Ako pjeva škrlica

Uz film Ane Bilić »Wenn die Lerche singt« u glavni uloga predivnih Valentine Himmelbauer i Danila Wimmera (vidi i HN broj 19. od 12. maja o. lj.)

Iako naslov ovoga filma spominja na jedan od onih lažljivih kičastih zavičajnih filmov ov film s tim nima uopće nikakovih vezov. Ne, čisto nasuprot! Ovde se u asketskom črno-bijelom povida o susretu dvih človikov, dorastajuće žene u koš mladenačkoga, ali jur starajućega muškarca. A to skoro isključivo u dijalogi, pri ki presenećuje, stringencija – to je oštrina i jasnoća – i dramaturgija.

Na sadašnjem, trenutačnom se more naslutiti prošlost, povezanosti se moru prepoznati barem u tragi. Ipak ova skrita stvarnost ostaje bez učinkovitosti i posljedic za stvarnost života obadvih likov, ke povezuje tragična životna priča, ku se barem more naslutiti.

Stvarna priča se polako otkriva, ogoluje, ali pak nenadijano. Obadva človiki se susreću jedan drugoga samo u zabuna i zapleti života, u bezizglednoj zabuni i gustoj šumi (životu). To je velika simbolov puna metafora ka prelazi stvarno stanje i povida puna presenećenj i refleksijov, kao gusta poezija. Niti ne ide za prosviteljstvo i za rasvitljenje onoga ča je sudbonosno. Jedino ide za priču s izvorom zajedničtva, ko ali ne pelja nikamo. Ali morebit ipak do spoznaje, da skupno opterećenje sa sudbonosnimi dogodjaji života ne značu ništa drugo nego bezizlaznost i rezultira u bespuću. Krajem kraja sve ostaje tajna; kako i život, kao zabluda u bezizlaznoj šumi.

Veličanstvena je koncepcija, redukcija, gluma, dijalogi, prominljivo prikazivanje (Valentina Himmelbauer, Danilo Wimmer), tim izrečeno bez riči. Film – većkrat odlikovan – je doživljaj, dobitak. Prosim pogledajte ga!!

PETER PAUL WIPLINGER, BEČ

Stjepan Šulek med gradišćan. Hrvati

Povodom Centar.razgovora Petra Tyrana sa Stjepanom Šulekom 3. maja o. lj. u Hrvatskom centru

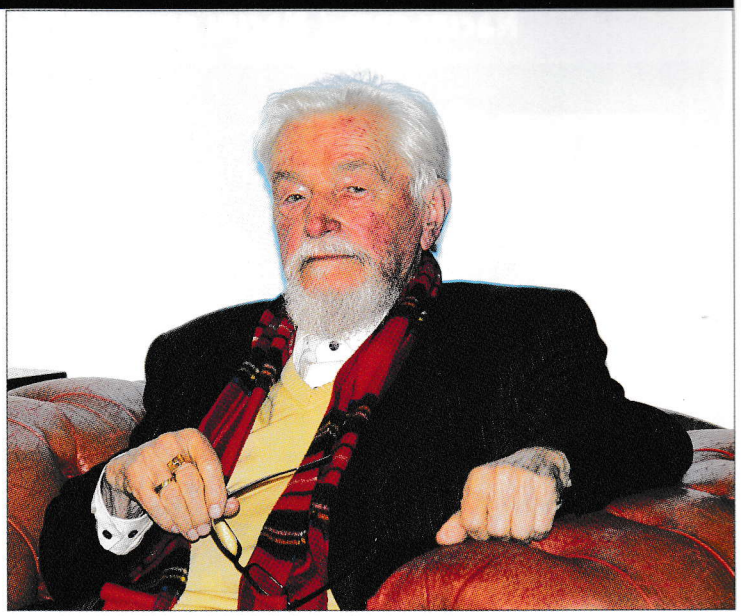

Stjepan Šulek nedavno u Hrvatskom centru. // foto: Eva Tyran

Stjepan Šulek emigrirao je 1954. ljeta iz tadašnje komunističke Jugoslavije. U Austriji upisuje najprije teologiju u Linzu. No, jur 1956. ljeta on je u Beču, kade apsolvira na Višoj socijalno-političkoj školi. Brzo se najde u Hrvatskom akademskom klubu, HAK-u, kade se upozna s Augustinom Blazovićem, Endrom Berlakovićem, Martinom Prikosovićem, Nikolom Benčićem, Ivom Sučićem i drugimi.

Kad HAK 1957. ljeta pokrene svoj vlastiti klupski časopis Glas, on postaje glavni urednik, a Martin Prikosović preuzme dužnost odgovornoga urednika. U Glasu predstavlja redom starije gradišćanske pjesnike i pisce s Miloradićem na čelu, ali on zavoli i »Cvijeće iz Gradišća« Antona Leopolda, recenzira »Vigiliju« Augustina Blazovića, brani skupa s Martinom Prikosovićem mladoga Vladimira Vukovića od „ujevićevštine" kod gradišćanskih Hrvatov.

Za veliku svečanost otkrića Miloradićevoga spomenika 1960. ljeta u Frakanavi, autor je prologa. Prigodom premijere drame »Dora« Franca Palkovića s radnjom, činom turske otmice glavne junakinje, a u izvedbi klupske dramske sekcije, posvećuje opširniju pažnju. Gustokrat nazočuje na veći kulturni priredba u Gradišću, a gost je i u obitelji Endre Berlakovića u Velikom Borištofu, Vladimira Vukovića u Filežu, no najćešće u obitelji svojega prijatelja Martina Prikosovića, isto u Filežu. U Glasu dirljivo opisuje i razgovor narodnosvisnoga fileškoga pendlera u autobusu na povratku u Beč o situaciji i položaju Hrvatov u Gradišću.

Kao emigrant se ne samo u Glasu nego i drugdir kritično bavi i situacijom i položajem svojega naroda u komunističkoj Jugoslaviji. Naročito su zanimljivi njegovi članki u poznatom katoličanskom bečkom tajedniku Die Furche.

Uz svoje uredničko i novinarsko djelovanje, on je i pisac književne proze i pjesam, ke objelodanuje i u Glasu. Do danas su mi najdiblje ostale tri njegove pjesme u pamćenju: autobiografski obojena „Emigrant", „Ceste" kao žile človičanstva, ter pjesma „Psuj i tako idi kroz život", ka je imala i dosta odjeka u Gradišću.

Za vrime svoga života u Beču, Stjepan Šulek zaposlen je kao djelatnik kod Bečkih gradskih knjižnic (Wiener Städtische Büchereien). Onde je upoznao i bečke poznate pisce i pjesnike Christinu Busta i Gerharda Fritscha. Njegovim posredstvom obadva su u Hrvatskom akademskom klubu održali predavanja i čitali iz svojih književnih djel.

Krajem svojega boravka u Beču, Stjepan se oženi, ali i preseli sa svojom ženom Uli Natz u ondašnju Zapadnu Nimšku, kade osniva obitelj s dvimi sini i jednom kćerčicom, kade nastavi sa svojom književnom djelatnošćom, ali i položi temelj svojoj uspješnoj i bogatoj novinarskoj karijeri.

VLADIMIR VUKOVIĆ

// RJEŠENJE GANJKE

				P				B	R								
Š	O	G	O	R		B	U	K	A		S	L	A	K			
	K	O	K	O	Š	A	R		L	I	V	A	D	A			
	U	V	I	D		T	A	B		L	A	J	A	V			
	L	O	V	I	T	I		E	R	I	K	A		I	D	O	L
	A	R	A	K		K	A	D	A		O	V	I	J	A	T	I
F	R	A	T	A	R		L	A	N	I		A	N	A	N	A	S
		Č	I	Č	A		T	V	A	R		C	A	R	I	C	A

// plaćen oglas

Konoba na Otoku Braču, mjesto Povlja, traži 2 konobara/ice za sezonu 2023.
Početak rada 15.5./1.6.
Uvijeti rada:
• Iskustvo u serviranju hrane
• Poznavanje engleskoga jezika
• Uredna i odgovorna osoba.
Nudimo:
• Osiguran smještaj
• 2 obroka dnevno
• Plaća po dogovoru i iskustvu
Kontakt putem WhatsApp:
+43 664 44 65 713